

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/69/2017
Identifikačné číslo spisu:	2111209678
Dátum vydania rozhodnutia:	12.12.2018
Meno a priezvisko:	Mgr. Dušan Čimo
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2018:2111209678.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne B. G., trvale bytom v E., M.. I. XXXX/X, zastúpenej JUDr. Petrom Harakálym, advokátom v Košiciach, Kováčska 28, proti žalovanej Allianz - Slovenskej poisťovni, a.s., so sídlom v Bratislave, Dostojevského rad 4, o 186.273,90 € s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. 19C/70/2011, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 12. septembra 2016 sp. zn. 23Co/207/2016, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobkyňa je povinná zaplatiť žalovanej náhradu trov dovolacieho konania vo výške určenej súdom prvej inštancie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Trnava (ďalej tiež len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) rozsudkom z 23. novembra 2015 č. k. 19C/70/2011-157 I. žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni 4.265,99 € z titulu bolestného, 8.904,22 € z titulu sťaženia spoločenského uplatnenia (ďalej tiež „SSÚ“) a 890,42 € z titulu zvýšenia SSÚ, všetko do 3 dní; II. vo zvyšku žalobu (požadujúcu celkom 46.903,50 € na bolestnom, 92.913,60 € na SSÚ a 46.456,80 € na zvýšení SSÚ, u prvých dvoch z týchto čiastkových nárokov aj s 9 %-ným úrokom z omeškania od 15. novembra 2010 do zaplatenia) zamietol; III. žalovanej uložil povinnosť zaplatiť advokátovi žalobkyne náhradu trov konania žalobkyne v sume 8.442,83 € do 3 dní a IV. taktiež žalovanej uložil povinnosť zaplatiť súdu prvej inštancie súdny poplatok 843,50 €, i tu do 3 dní. Pokiaľ šlo o vec samu, uzavrel (o. i.), že podiel viny žalobkyne na dopravnej nehode, pri ktorej došlo k poškodeniu jej zdravia, bolo treba určiť (pre väčšiu závažnosť porušenia pravidiel cestnej premávky žalobkyňou a tzv. znaleckým dokazovaním potvrdenú nemožnosť zabránenia stretu s motorovým vozidlom ani nebyť i počínania vodiča vozidla v rozpore s pravidlami cestnej premávky) v rozsahu 90 % a preto žalobkyni patrila náhrada (voči žalovanej ako povinnej zmluvnej poisťovni vodiča vozidla, ktorého stretom so žalobkyňou prišlo k škode na zdraví) v rozsahu 10 % z bolestného i náhrady za SSÚ, pričom druhú z takýchto náhrad bolo z dôvodu invalidity žalobkyne namiesto zvýšiť o 10 % a z takéhoto zvýšenia žalobkyni priznať sumu zodpovedajúcu miere zavinenia vodiča.

2. Krajský súd v Trnave (ďalej tiež len „odvolací súd“) na odvolania oboch strán sporu (žalobkyne do veci samej a žalovanej v časti trov konania) rozsudkom z 12. septembra 2016 sp. zn. 23Co/207/2016 rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti potvrdil a rozhodol, že žalovaná má nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 84 % (?). Potvrdenie rozsudku odôvodnil jeho vecnou správnosťou, stotožňujúc sa i s dôvodmi takého rozhodnutia (§ 387 ods. 1 aj 2 Civilného sporového poriadku - zákona č. 160/2015 Z. z., dnes už i v znení zákonov č. 87/2017 Z. z. a č. 350/2018 Z. z., ďalej tiež „C. s. p.“). Pri nespornosti bodového ohodnotenia bolestí i SSÚ žalobkyne, poškodení jej zdravia utrpených pri nehode aj stavu porušenia pravidiel cestnej premávky oboma účastníkmi nehody (s tým, že vodič vozidla bol v trestnom konaní vedenom proti nemu spod obžaloby oslobodený) mal za to, že správnymi boli predovšetkým závery súdu prvej inštancie o vyššej miere zavinenia žalobkyne na nehode (ktorej by nešlo zabrániť ani keby vodič vozidla pravidiel cestnej premávky neporušil) a o nedostatku okolností odôvodňujúcich zvýšenie náhrady za SSÚ, keď u žalobkyne zhoršený zdravotný stav po nehode nemal za následok jej vyradenie (úplne či takmer úplne) zo skoršieho spôsobu jej života. Nešlo tu o vysokú a mimoriadnu úroveň športových, kultúrnych či iných obdobných aktivít poškodeného pred škodnou udalosťou, ktorá by neskôr nebola možnou, ale len o výkon rôznych činností na bežnej úrovni a napriek uznaniu invalidity žalobkyne táto sa nestala imobilnou a odkázanou na pomoc iných osôb. Do úvahy podľa odvolacieho súdu neprichádzalo ani priznanie požadovaných úrokov z omeškania, nakoľko pri spornosti miery spoluúčasti účastníkov nehody na vzniku škody nemohlo byť až do rozhodnutia súdu zrejmé, či a v akej výške sa žalovaná dostala do omeškania, argumentoval odvolací súd, ktorý rozhodnutie o trovách odvolacieho konania odôvodnil pomerným úspechom oboch strán sporu a výpočtom $94 - 8 = 84$ (?/).

3. Proti takémuto rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie žalobkyňa, navrhujúc jeho zrušenie a vrátenie veci odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania vyvodzovala z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p. Dosiaľ dovolacím súdom neriešenou a odvolacím (resp. i prvoinštančným) súdom nesprávne riešenou bola podľa nej jednak otázka okolností významných pre posúdenie miery jej spoluzavinenia (i so zreteľom k viazanosti súdov v civilnom sporovom konaní len odsudzujúcimi - nie i oslobodzujúcimi - rozsudkami trestných súdov, potrebe zohľadnenia tiež konkrétnych okolností prípadu v prejednávanej veci a tiež časti judikatúry Najvyššieho súdu Českej republiky, pripúšťajúcej v podobných prípadoch najviac polovičný podiel poškodeného na škode), ako i otázka kvality zdravia poškodeného po škodnej udalosti a súvisiaca otázka prípadov osôb, u ktorých prichádza do úvahy zvýšenie SSÚ podľa § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z. z. (kde záver odvolacieho súdu o možnosti uplatnenia takejto úpravy vo vyššom - i žalobkyňou požadovanom - rozsahu len pri mimoriadnej úrovni skorších aktivít nemá oporu v zákone). Do tretice pre objektívny charakter zodpovednosti vodiča za škodu nemal význam výsledok trestného konania proti takejto osobe, poškodený tu má priamy nárok voči poisťovni a ak žalovaná s poukazom na možné spoluzavinenie odmietla plniť čokoľvek, v časti žalobkyne nepochybne patriacej sa dostala do omeškania a ani túto otázku (či poškodenému patrí úrok z omeškania z nároku na náhradu škody uplatneného z objektívnej zodpovednosti, ak škodca, resp. poisťovateľ neplní s poukazom na možnosť spoluzavinenia poškodeného) dosiaľ dovolací súd neriešil.

4. Žalovaná navrhla dovolanie odmietnuť, majúc za to, že toto nie je prípustným, keď otázky nastoľované dovolaním boli už slovenskými súdmi (Najvyšší súd Slovenskej republiky, ďalej tiež len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“, nevynímajúc) riešené, dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia C. s. p. nepripúšťa a v konaní nebol sporným podstatne vyšší podiel porušenia pravidiel cestnej premávky žalobkyňou na vzniku nehody. Zákon č. 437/2004 Z. z. ustanovuje invaliditu ako dôvod zvýšenia SSÚ, nezakladá však automaticky nárok na zvýšenie o 50 %, keďže tu ide o hornú hranicu rozpätia a súd tak musí skúmať dôvody hodné osobitného zreteľa pre pohyb v takomto rozpätí (k čomu napokon taktiež existuje konštantná judikatúra najvyššieho súdu). Do omeškania sa napokon poisťovňa mohla dostať len v prípade nesplnenia povinnosti poskytnúť poškodenému vysvetlenie dôvodov odmietnutia čiastočného plnenia, túto povinnosť si ale ona splnila.

5. Najvyšší súd po zistení, že dovolanie bolo podané včas (§ 427 C. s. p.) a zároveň naň oprávnenou osobou, teda stranou, v neprospech ktorej bolo napádané rozhodnutie odvolacieho súdu (i jemu

predchádzajúce rozhodnutie súdu prvej inštancie) vydané (§ 424 C. s. p.), riadne zastúpenou (§ 429 ods. 1 C. s. p.) skúmal predovšetkým bez nariadenia pojednávania (§ 443, časť vety pred bodkočiarkou C. s. p.), či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania, pričom dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť.

6. Dovolateľka vyvodzovala prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p., teda z toho, že odvolací súd vec nesprávne právne posúdil (§ 432 ods. 1 C. s. p.), tvrdiac, že rozhodnutie odvolacieho súdu v tomto prípade záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

7. Pri namietaní nesprávnosti právneho posúdenia veci odvolacím súdom vo vzťahu k až trom jeho záverom (1. o rozsahu spoluzavinenia žalobkyne ako poškodenej, 2. o nedostatku dôvodov osobitného zreteľa pre zvýšenie SSÚ a 3. neexistencii práva na úroky z omeškania - tu rozumej zo súm napokon žalobkyni prisúdených) a zodpovedajúcej snahe sformulovať až tri dosiaľ dovolacím súdom neriešené otázky však v prvých dvoch prípadoch zhora uplatnený dovolací dôvod (a zároveň dôvod prípustnosti dovolania) nevymedzila spôsobom vyplývajúcim z ustanovenia § 432 ods. 2 C. s. p., t. j. neuviedla, ktorú právnu otázku riešil odvolací súd nesprávne a v čom táto nesprávnosť spočíva, ale prakticky len namietala, že odvolací súd (a pred ním i súd prvej inštancie) nevyhodnotil dostatočne, resp. náležite vykonané dôkazy, vyššiu mieru závažnosti priznal porušeniam pravidiel cestnej premávky z jej strany a prakticky žiadnu porušeniu, ktorého sa dopustil druhý účastník dopravnej nehody, hoci v prípade takého druhého účastníka šlo o vodiča motorového vozidla, pri strete s ktorým bola ona ako chodkyňa v zjavnej nevýhode (s predpokladateľnými a napokon i dokazovanými zistenými horšími následkami), resp. že odvolací súd právo na zvýšenie SSÚ o viac než 10 % priznal len osobám s mimoriadnou úrovňou aktivít, ktorých výkon bol poškodením zdravia znemožnený či celkom sťažený. Z uvedeného je zjavné, že dovolateľka vo svojej podstate nenamietala právne posúdenie veci odvolacím súdom, ale jeho skutkové závery, ktoré ale dovolací súd nie je oprávnený preskúmať, pretože na základe ustanovenia § 442 C. s. p. je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd.

8. V treťom prípade (u námietky nepriznania úrokov z omeškania) síce k sformulovaniu právnej otázky dovolaním prišlo, v tomto prípade však nebol splnený procesný predpoklad prípustnosti dovolania spočívajúci v závislosti rozhodnutia odvolacieho súdu od riešenia takejto otázky, nakoľko táto sa v pojednávanej veci javila akademickou. Ak totiž z vyjadrením žalovanej akcentovaného ustanovenia § 11 ods. 7 zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov (v znení neskorších zmien a doplnení, platnom a účinnom v čase škodnej udalosti, ďalej tiež len „ZoPZP“) vyplýva povinnosť poisťovateľa zaplatiť poškodenému úroky z omeškania podľa osobitného predpisu (podľa § 517 Občianskeho zákonníka č. 40/1964 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení, ďalej tiež „O. z.“), ak nesplní povinnosť podľa odseku 5, teda (o. i.) poskytnúť poškodenému písomné vysvetlenie dôvodov, pre ktoré odmietol poskytnúť alebo pre ktoré znížil poistné plnenie alebo poskytnúť poškodenému písomné vysvetlenie k tým uplatneným nárokom na náhradu škody, v ktorých nebol v ustanovenej lehote preukázaný rozsah povinnosti poisťovateľa poskytnúť poistné plnenie a výška poistného plnenia (§ 11 ods. 5 písm. b/, časť vety pred bodkočiarkou rozhodného znenia ZoPZP), takéto ustanovenia ZoPZP treba považovať vo vzťahu ku všeobecnej úprave omeškania dlžníka (v O. z.) za osobitnú úpravu (lex specialis), ktorá nástup omeškania poisťovne za iných než v ZoPZP ustanovených podmienok vylučuje. Ak potom v konaní pred súdom prvej inštancie ani odvolacím súdom splnenie povinnosti žalovanej podľa § 11 ods. 5 písm. b/ ZoPZP nebolo spochybnené, kvalita vysvetlenia, resp. jeho subjektívna uspokojivosť pre žalobkyňu bola bez právneho významu a na uchránenie žalovanej pred nástupom jej omeškania nemala žiaden vplyv (čo ale spôsobovalo, že nie od otázky položenej žalobkyňou v dovolaní, ale od otázky splnenia či nesplnenia žalovanou povinnosťou podľa § 11 ods. 5 rozhodného znenia ZoPZP bolo závislým rozhodnutie či žalobkyni priznať alebo nepriznať úroky z omeškania).

9. V prípade uplatnenia dovolacieho dôvodu, ktorým je nesprávne právne posúdenie veci, je riadne vymedzenie tohto dovolacieho dôvodu v zmysle ust. § 432 ods. 1 C. s. p. nevyhnutným predpokladom pre posúdenie prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 C. s. p. Len konkrétne označenie právnej

otázky korešpondujúcej s právnym posúdením veci, ktorú podľa dovolateľa riešil odvolací súd nesprávne, umožňuje dovolaciemu súdu posúdiť, či ide skutočne o otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a či táto dovolacím súdom nebola dosiaľ vyriešená (uplatnený dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 podľa písm. b/ C. s. p.).

10. Právnym posúdením veci je aplikácia práva na zistený skutkový stav. Je to činnosť súdu spočívajúca v podradení zisteného skutkového stavu pod príslušnú právnu normu, ktorá vedie súd k záveru o právach a povinnostiach účastníkov právneho vzťahu. Súd pri právnom posúdení veci však rieši právne otázky, nie skutkové, preto nemožno dovolanie podané pre nesprávne právne posúdenie veci odôvodniť spochybnením skutkových záverov odvolacieho súdu, ktorých riešenie predchádzalo riešeniu právnych otázok a rovnako ani namietaním dostatku dôvodov vedúcich odvolací súd ku konkrétnemu spôsobu rozhodnutia (kedy by nanajvýš mohlo ísť o iný - v prejednávanej veci ale neuplatnený - dôvod prípustnosti dovolania pre tzv. zmätočnosť podľa § 420 písm. f/ C. s. p.).

11. Na základe uvedených skutočností preto dovolací súd dovolanie žalobkyne odmietol a to vo vzťahu k otázkam spoluzavinenia poškodenej a možností zvýšenia SSÚ podľa ustanovenia § 447 písm. f/ (druhej časti vety) C. s. p. (pretože dovolateľka nevymedzila uplatnený dovolací dôvod spôsobom vyplývajúcim z ustanovenia § 432 C. s. p.) a vo vzťahu k otázke nároku na úroky z omeškania podľa § 447 písm. c/ C. s. p. (tu pre neprípustnosť dovolania danú nedostatkom závislosti rozhodnutia odvolacieho súdu od kladenej otázky).

12. O trovách dovolacieho konania rozhodol podľa § 453 ods. 1 C. s. p. v spojení s § 255 ods. 1 C. s. p. tak, že žalovanej úspešnej v dovolacom konaní priznal ich plnú náhradu a žalobkyni uložil povinnosť náhradu týchto trov s tým, že o výške náhrady rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením (§ 262 ods. 1 a 2 C. s. p.).

13. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.